

“A gyergyószentmiklósi Benedek-kúria felújítása és revitalizálása”

- *Élet a házban* -

A 175 éves Benedek-kúria Gyergyószentmiklós egyik legrepresentatívabb faépítménye, amelyet 1840-ben épített Benedek Lajos, egy helyiséggel rendelkező lakóházként. Az épület magán viselte a környék urbánus és vidéki formaelemeit egyaránt. A házat 1942-ben államosították, majd az ún. lakásalapba került – amely által a szociálisan hátrányos helyzetűek lakhatását támogatta az állam. Ezidő alatt igen kevés figyelmet fordítottak a ház karbantartására, mi több, tűzkár is keletkezett benne.

A '90-es évek elején első alkalommal történt meg az első részleges felújítás az önkormányzat megbízásából. 1998-ban 49-éves tartós használatra a Kisné Portik Irén néprajzkutató vezetésével működő *Etnographia Gyergyóiensis Alapítvány* kapta meg a házat, amelyben azóta népművészeti alkotóház működik.

A Benedek-kúria ezáltal a népi kultúra és hagyomány újjáélesztésének mozgalmas központja lett. Számos időszaki kiállítás mellett, három állandó tárlat is megtekinthető a házban: a **Szépnyám fonta, dédanyám szötte** – megközelítőleg 600 székelyföldi szötte, emellett pedig 360 viselet szövéstörténeti és módossági feldolgozása, technikai rajzokkal, fényképekkel; A **Gyergyói-medence népi építészetének deszkakivágásai** – 1200-nál is több mintával, jelmagyarzatokkal; A **hímestojások üzenete** – mintegy 2500 darab írott tojásból álló, páratlan gyűjtemény, amely a Kárpát-medence jelentősebb tájegységeit, illetve a moldvai és bukovinai térség mintakészletét is bemutatja. Emellett a kúriában

működő alkotóházban órarendszerűen tojásírás-tanfolyam, élő szövésbemutató, verselés, hagyományos öltéstechnika-oktatás, valamint a Hargita Megyei Művészeti Népiskola szövő-varró tagozata is helyet kapott. Az *Etnographia Gyergyóiensis Alapítvány* vezetésével a hagyományos népi események is megelevenednek, így például a mára több száz diákot megcélzó farsangtemetés, vagy a katonaeledel-kóstoló.

Nagy anyag etnográfiai anyag gyűlt össze, amely további feldolgozásra vár. Készülőben van egy tízezer gombból álló gyűjtemény szakmai bemutatása is.

Jelen projekt azt célozza meg, hogy ezt a Gyergyószentmiklós számára fontos, kulturális és turisztikai elemet ismét az állandó látogatottságra alkalmas helyszínné tegye, hogy általa az épület visszakapja egykori vonzerejét,

mértóságát, vizuális és építészeti erejét, melyekből az elmúlt évtizedekben sokat veszített.

A felújítás sürgető szükségességét támasztják alá a partner alapítvány által végzett tevékenység mutatói is, a Benedek-kúriában, az *Etnographia Gyergyóiensis Alapítvány* által működtetett népművészeti alkotóház ezek tükrében nemcsak a város, de a mikrorégió szociokulturális életében is meghatározó szerepet játszik. Az elmúlt három év statisztikai adatai szerint a Benedek-kúriában szervezett tevékenységek, események össz-látogatottsága a következőképpen alakult:

- 2011-ben összesen 2722 látogató;
- 2012-ben összesen 2930 látogató;
- 2013-ban összesen 3245 látogató.

Az alapítvány emellett a kistérség számos intézményével, civil szervezetével tart aktív kapcsolatot, többek között a Gyergyószentmiklósi Művelődési Központtal, a Tarisznyás Márton Múzeummal, valamint a Gyergyószentmiklósi Turisztikai Egyesülettel is. Következésképpen a projekt a minőségi kultúra iránti igény kiszolgálását is nagyban segíti a kistérségben.

A projekt célja:

• Általános célkitűzések:

- a regionális fejlődés elősegítése az épített örökség megőrzése és a helyi közösség erre vonatkozó ismereteinek és megbecsülésének növelése által.

• Specifikus célok:

- a helyi kulturális örökség megőrzése és annak használatba ültetése a helyi gazdaság, társadalom és idegenforgalom fellendítése céljából;
- Közösségfejlesztés az idegenforgalmi és beruházási vonzóerő megerősítése által, az épített örökség állagának megőrzése, restaurálása és értékesítése által;

- A kulturális örökség-megőrzéshez kapcsolódó műszaki ismeretek közvetítése és a tudatosság megalapozása a helyi közösség, kulturális intézmények, civil szervezetek, építészeti szakemberek és beruházók körében;
- A kulturális diverzitás népszerűsítése.

A projekt célcsoportjai:

- **Közvetlen célcsoportok:**
 - városlakók (18 ezer)
 - látogatók
 - helyi közigazgatás
 - kulturális közeg szakemberei
 - történelmi érdekcsoportok, hagyományos mesterséget űzők.
- **Közvetett célcsoportok**
 - helyi és regionális vállalkozók
 - a kistérség lakossága (40 ezer)

Június hónapban a Benedek-kúria felújítását és revitalizálását célzó szakmai tervezés lezárult, a projekt a közbeszerzés szakaszába lépett. A kúriában használatos tárgyak, eszközök, kiállítások és gyűjtemények elszállítása megtörtént, a ház készen áll a munkálatok elkezdésére.

A kúriában működő népművészeti alkotóház programjai és eseményei projekt ideje alatt részlegesen korlátozott formában igénybe. Az elkövetkező időszakra tevékenység egy része más helyi intézményekbe költözik, az állandó kiállítások ez idő alatt szünetelnek.

**A pályázat a PA16/RO12 "A kulturális és természeti örökség megőrzése és revitalizációja"
– Kis értékű támogatások, 2009-2014 EGT Finanszírozási Mechanizmus keretében valósul meg.**

